Για ποια ελληνική αγροτική παραγωγή μιλάμε;

Του **Νάσου Χρυσίνα**

Μιλάμε πολλές φορές υπερηφάνως για την πρωτογενή παραγωγή στην Ελλάδα αγνοώντας τα βασικά τα οποία οι επαγγελματίες της γης ξέρουν καλύτερα απ΄ τον καθένα. Οι περισσότεροι που δεν ανήκουν στον αγροτικό χώρο έχουν μια βαθιά άγνοια των σύγχρονων δεδομένων συνοψίζοντας τις όποιες γνώσεις τους στο δίπτυχο “επιδοτήσεις” και “παραδοσιακοί καλλιεργητές”.

Δεν είναι όμως έτσι.

Πόσοι γνωρίζουν για παράδειγμα την τιμή ενός φακέλου 1000 σπόρων τομάτας οι οποίες προορίζονται για την παραγωγή μισού στρέμματος θερμοκηπίου κατά τη διάρκεια μιας καλλιεργητικής περιόδου;

Ας δεχτούμε ως δεδομένο πως εδώ και χρόνια έχουμε ξεφύγει από την παραδοσιακή μορφή καλλιέργειας και όπως και οι άλλοι συνάδερφοι μας στο εξωτερικό έχουμε εισέλθει σε μια νέα αγροτική εποχή.

Για να καταφέρει ο σύγχρονος αγρότης παγκοσμίως να παράγει, πρέπει να κάνει χρήση πολλών υπηρεσιών και εφοδίων τα οποία στο παρελθόν φάνταζαν μη απαραίτητα και τα οποία συνδιαμορφώνουν το τελικό κόστος των προϊόντων.

Από τα “αγροεφόδια” αυτά εξαρτόμαστε όλοι οι παραγωγοί. Δεν είναι δυνατόν να παράξεις χωρίς σπόρους για παράδειγμα ή χωρίς καύσιμα. Είναι αδύνατον να καλλιεργήσεις χωρίς τρακτέρ ή χωρίς ανταλλακτικά γι΄ αυτό.

Ισραήλ. Ντοματοκαλλιέργειες μέσα στην έρημο

Ας κάνουμε λοιπόν πρόχειρη παράθεση των σύγχρονων βασικών συντελεστών παραγωγής, για τα οποία ελάχιστοι μιλούν και ακόμη λιγότεροι κατέχουν, αναφέροντας κατά περίπτωση και τις Χώρες από τις οποίες κατά κύριο λόγο τα προμηθευόμαστε, για να ξέρουμε στην δική μας περίπτωση που περίπου βρισκόμαστε.

– Σπόροι – εισαγόμενοι σχεδόν στο σύνολο τους… (Ολλανδία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισραήλ, Ιταλία, Γαλλία)
– Φυτοχώματα – εισαγόμενα (Λιθουανία, Γερμανία, Ολλανδία, Φινλανδία)
– Αγροτικά μηχανήματα και παρελκόμενα – εισαγωγής (Ιταλία, Γερμανία, Ολλανδία, ΗΠΑ)
– Αυτοματισμοί και συστήματα ελέγχου περιβάλλοντος – εισαγωγής (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία)
– Υδροπονικός εξοπλισμός – εισαγωγής (Ολλανδία)
– Αντλητικά συγκροτήματα – εισαγωγής (Γερμανία, Ιταλία, Δανία)
– Επαγγελματικά οχήματα και άλλα μέσα μεταφοράς – εισαγόμενα (Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία)
– Λιπάσματα – εισαγωγής (Γερμανία, Ισραήλ, Ιταλία, ΗΠΑ)
– Φυτοπροστατευτικά προϊόντα – εισαγωγής (Γερμανία, ΗΠΑ)
– Τεχνικός εξοπλισμός όπως εργαλεία κα. στο σύνολο τους εισαγωγής (Ιαπωνία, ΗΠΑ, Γερμανία)
– Θερμοκήπια κατά ένα μεγάλο μέρος εισαγωγής (Ολλανδία, Ισραήλ, Γαλλία, Ιταλία)
– Δίχτυα σκίασης εισαγωγής (Ιταλία, Ισραήλ)
– Υλικά συσκευασίας κατά ένα μεγάλο μέρος εισαγόμενα από διάφορες Χώρες
– Αρδευτικός εξοπλισμός ευτυχώς κατά ένα μεγάλο μέρος Ελληνικός
– Καύσιμα, λιπαντικά και άλλα αναλώσιμα – εισαγωγής
– Ζυγοί, εκτυπωτικά μηχανήματα, συσκευαστήρια, ψυγεία ως επι το πλείστον εισαγωγής από διάφορες Χώρες
– Ζωοτροφές οι περισσότερες από άλλες Χώρες εκτός Ελλάδος
– Αμελκτικός εξοπλισμός εισαγωγής (Ιταλία, Ολλανδία, Γαλλία)

– Ζωικό κεφάλαιο αναπαραγωγής σχεδόν στο σύνολό του εισαγόμενο. (Ιταλία, Ολλανδία, Γαλλία, Ισπανία)
– Μηχανολογικός εξοπλισμός παστερίωσης, τυροκομίας και επεξεργασίας γάλακτος εισαγόμενος από διάφορες Χώρες
– Εξοπλισμός ελαιοτριβείων (Ιταλία)
– Ηλεκτρικό ρεύμα ως επί το πλείστον εγχώριο
– Μισθωτή εργασία κατά αποκλειστικότητα σχεδόν από μετανάστες. (Αλβανία, Πακιστάν, Ινδία, Βουλγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Αίγυπτος, Ιράκ)

Για κάθε ευρώ που λαμβάνουν από την πώληση των προϊόντων τους οι Έλληνες παραγωγοί τα 90 και πλέον ευρωλεπτά είναι δεδομένο πως φεύγουν εκτός Ελλάδος.

Είναι κάτι παραπάνω από εύλογο να συμπεράνει κανείς πως σχεδόν οι μόνοι σοβαροί συντελεστές εγχώριας παραγωγής είναι τελικά οι ίδιοι οι αγρότες, η γη, το νερό, η ατμόσφαιρα και ο ήλιος. Αυτά όμως τα διαθέτουν οι πάντες.

Αρκούν αυτά για να μας κάνουν ανταγωνιστικούς ή έστω υπολογίσιμους; Μας δίνουν αυτά που έχουμε έστω και ένα μικρό προβάδισμα εξασφαλίζοντας έστω και μια μικρή προοπτική για το μέλλον;

Πιθανόν να φτάσει κανείς στο συμπέρασμα πως είμαστε χαμένοι από χέρι…

Όλη η αγορά των προμηθειών έχει ήδη καταληφθεί από δυνατούς παγκόσμιους παίκτες. Σε μεγάλο βαθμό θα έχει δίκιο.

Άρα δεν υπάρχει καμία προοπτική;

Θα επιχειρήσω να δώσω μια απάντηση-παράδειγμα προς μίμηση. Η περίπτωση ανάπτυξης που ταιριάζει περισσότερο στην θέση μας είναι αυτή του Ισραήλ. Πριν το 1960 το Ισραήλ “παρήγαγε” μόνο πέτρες και άμμο. Το νερό τους μετά βίας έφτανε για να πιούν οι άνθρωποι, ενώ για τις καλλιέργειες δεν επαρκούσε ούτε κατά διάνοια. Ήλιος καυτός σχεδόν όλο τον χρόνο και καλλιεργήσιμες εκτάσεις άνευ αξίας αναφοράς.

Σήμερα καταφέρνουν να παράγουν στην άμμο κάτω από υπερσύγχρονα θερμοκήπια και ειδικά δίχτυα σκίασης τα οποία κρατούν τα παθογόνα έντομα μακριά από την καλλιέργεια, αφήνοντας μόνο μέρος της ηλιακής ακτινοβολίας να εισέλθει! Παράγουν τα πάντα. Από πιπεριές μέχρι ρόδια και… σουλτανίνα. Το νερό τους προέρχεται από την θάλασσα μέσω επεξεργασίας μονάδων αφαλάτωσης.

Η έμφαση όμως δεν δίνεται μόνο στην παραγωγή βρώσιμων ειδών. Τα λεφτά και το μέλλον βρίσκονται στα αγροεφόδια και εκεί έχουν επικεντρώσει τις προσπάθειες τους. Μιας και στους Έλληνες δεν αρέσει να σκάβουν, μήπως πρέπει να παραδειγματιστούμε;

5 γραμμάρια σπόρος υβριδίου τομάτας (δηλαδή 1000 σπόροι) κοστίζει περί τα 260 Ευρώ. Το 1 κιλό δηλαδή στοιχίζει 52.000 Ευρώ την ίδια στιγμή που ένα κιλό χρυσού 24k σήμερα αξίζει 31.800 Ευρώ. Μια μέση θερμοκηπιακή μονάδα στην Κρήτη έκτασης 10 στρεμμάτων χρειάζεται τον χρόνο 40.000 + 4.000 (οι απώλειες) για σπόρους. Δηλαδή 11.440 Ευρώ.

-Πόσοι από αυτούς τους σπόρους παράγονται στην Ελλάδα;
-Μηδέν!
-Όλοι σχεδόν εισάγονται!
-Μήπως πρέπει να το ξανασκεφτούμε;

Υδροκαλλιέργειες στο Ισραήλ. Βασιλικός, ντομάτες,κρεμμύδια,αγγουράκια,σαλάτες και απο κάτω κολυμπάνε και ψάρια

Το Ισραήλ είναι μια από τις λίγες ηγέτιδες δυνάμεις στην ταχέως εξελισσόμενη και πολλά υποσχόμενη αγορά της σποροπαραγωγής υβριδίων τα οποία χρησιμοποιούν εκατομμύρια αγρότες σε όλο τον κόσμο. Είναι κορυφαίοι στην τεχνολογία διαχείρισης υδάτινων πόρων και αφαλάτωσης. Είναι ανερχόμενη δύναμη στην παραγωγή εξειδικευμένων λιπασμάτων, ωφέλιμων εντόμων που χρησιμοποιούνται στην βιολογική γεωργία, στα σύγχρονα θερμοκήπια, στα διχτυοκήπια, στις τεχνολογίες ελέγχου περιβάλλοντος κτλ.

Το μέλλον είναι στην παραγωγή προϊόντων έντασης τεχνολογίας και όχι στην κατ΄ αποκλειστικότητα βασική πρωτογενή παραγωγή.

Μπορούμε να ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους έστω και στο ελάχιστο ή θα συνεχίσουμε το δικό μας αντιπαράδειγμα;

Έχει μέλλον η παραγωγή χιλιάδων τόνων σκληρού σίτου;

Μπορούμε να μάθουμε από τους επιτυχημένους του σήμερα οι οποίοι ούτε καν υπήρχαν πριν μερικά χρόνια;

Τα ερώτημα αφορούν και τους Έλληνες καλλιεργητές, αλλά κυρίως την πολιτική τάξη.

Προέχει όμως η πρακτική αποτίμηση της θέσης που βρισκόμαστε χωρίς ξεσπάσματα φαντασιοπληξίας και ανύπαρκτου μεγαλείου.

Υ.Γ Αφήνω επίτηδες εκτός αναφοράς τις επιδοτήσεις από την ΕΕ τις οποίες λαμβάνει μεγάλο μέρος των παραγωγών, (όχι όλοι έτσι όπως νομίζουν οι περισσότεροι) καθότι δεν υπολογίζονται ως συντελεστής παραγωγής, αλλά ως επίδομα προοριζόμενο να τους κρατήσει σε αυτή την δύσκολη εργασία.

* Ο Νάσος Χρυσίνας είναι επιχειρηματίας – αγρότης

02.08.2015

Πηγή: www.capital.gr/